

Agderbier til Finland for mer forskning

Fem bifolk fra Kurt Birkeland i Agder er sendt med bil til Finland. Her skal man finne ut om smitten av åpen yngelr ate er den samme som man slet med i Agder fra 2010.

I Bir kteren for juni, skrev vi om Kurt Birkeland som fikk p avist svak smitte av åpen yngelr ate på enkelte av de prøvene han sendte inn til analyse. Birkeland fører nøye notater på bir kten sin, noe som gjør det mulig   forske videre på hva den smitten kan komme av.

Analysemetoden

I Norge har Norges veterinærhøgskole tatt i bruk en ny analysemetode som avdekker DNA-smitte på helt ned mot molekylnivå. Metoden viser små forekomster av bakterien som er opphavet til biesykdommen åpen yngelr ate lang tid, kanskje år, f r bifolket viser synlige symptomer på sykdommen. Dette hindrer kontaktsmitte i stor grad. Det har så vidt vi vet ikke blitt påvist kontaktsmitte i Agder de siste 6-7 årene. De få smittetilfellene, er alle re-smitte, trolig fra overlevde bakterier uansett hvor godt bir kteren har desinfisert.

Bir kter Birkeland stilte mange spørsmål rundt både regimet med   kreve destruksjon og hvorfor man velger en slik utryddelsesstrategi i Norge, når andre land kun destruerer bifolk som viser symptomer, og «lever godt» med de øvrige bifolkene.

Fra 2011 og til nå er brukt rundt 100 millioner kroner på destruksjon av bier med åpen yngelr ate i Norge. Siden  pen yngelr ate er klassifisert som en B-sykdom, kan Mattilsynet kreve destruksjon, noe som utløser erstatning til bir kterne. Halvparten av beløpet er derfor betalt fra det offentlige som erstatning for direkte tap. Resten er prisen næringen, Norges Birøkterlag og bir kterne selv har tatt i form av inntektsbortfall, ulemper og arbeid.

Positiv prøve

Siden funnet av åpen yngelr ate var såpass svakt hos Birkeland, tok Mattilsynet nye samleprøver av big rdene. Disse prøvene ble sendt til Norges veterinærhøgskole i Oslo for tilsvarende analyse.

Prøvene testet negativt, noe som betyr at de ikke fant spor av smitte i prøven.

Etter det opphevet Mattilsynet alle restriksjonene som Birkeland hadde blitt pålagt.

Enkeltprøver

Hele prosedyren ble grundig gjennomgått, og man fant en detalj som kunne forklare at man ikke fant igjen smittesporene. Når prøvene fra bifolkene ble lagt i en samlepose, ble de lagt opp  hverandre og ikke aktivt blandet. Når veterin rh gskolen åpnet posen, tok de prøven øverst for ikke   risikere   virvle ut smittestoffer i laboratoriet. Siden metoden er så fintfølende, må man behandle alle mulige smitekilder med den ytterste forsiktighet. Trolig hadde ikke prøvene blandet seg tilstrekkelig.

Alle parter er svært opptatt av   lære av Birkelands bier. Derfor ble alle Birkelands rundt 100 bifolk undersøkt, og analysert hver for seg.

Mer smitte

Av disse fant man smitte i syv-åtte bifolk. De andre var fortsatt negative. Etter styrken på smitten å dømme, kan det tyde på at disse bifolkene hadde blitt smittet på ulike tidspunkt.

Fem til Finland

Norges Birøkterlag betaler nå for et forsøk hvor fem av disse bifolkene kjøres med lukket bil og aircondition helt til Finland, hvor en næringsbirøkter og en veterinær skal stelle dem uten behandling på noen måte for den smitten de har med seg. Birkelands bifolk står isolert, og alt utstyret som behøves er levert med fra Norge.

– Vi ønsker å finne ut flere viktige ting, så vi er glade for at Birkeland lot oss ta med biene og at Mattilsynet ga tillatelsen, sier generalsekretær i Norges Birøkterlag, Camilla Larsen. – Først vil vi se utviklingen fra kun DNA-funn til symptomer, og så vil vi se hva som skjer med biene når de blir syke. I tillegg skal vi ta nye prøver for å se om dette er samme type yngelrâte som i 2010-11, eventuelt om det er en annen stamme nå i 2020.

Hun berømmer Birkelands nøyaktige notatføring, og Mattilsynets og veterinærhøgskolens iver etter å lære mer.

– Transport og stell for et år koster oss innledningsvis rundt 50 000 kroner, men vi vil bidra til økt erfaring, slik at vi fremover kan foreslå de mest effektive tiltakene, avslutter hun.

Roar Ree Kirkevold 6. juli 2020